

Nr 27.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till Håradsrätterna: Reseersättningar till nämndemän; given Stockholms slott den 4 februari 1944.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Thorwald Bergquist.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 februari 1944.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, SKÖLD, ERIKSSON, QUENSEL, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF, RUBBESTAD.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för justitiedepartementet, statsrådet Bergquist.

I skrivelse den 15 juni 1943, nr 291, har riksdagen anhållit, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning och för innevarande års riksdag framlägga förslag om traktamentsersättning till nämndemän för tjänstgöring vid tingssammanträden. Utredning om rätt för nämndemännen att komma i åtnjutande av dylik ersättning har tidigare verkställts men av statsfinansiella skäl icke föranlett förslag till riksdagen (jfr II ht 1939 sid. 21; 1940 sid. 22). Enär det sålunda föreliggande utredningsmaterialet blivit föråldrat, har helt ny utredning införskaffats. I årets statsverksproposition (II ht sid.

58) meddelade jag, att förslag i ämnet skulle föreläggas årets riksdag sedan denna utredning kompletterats och bearbetats. I riksstatsförslaget för budgetåret 1944/45 uppfördes därför anslaget till Häradsrätterna: Reseersättningar till nämndemän m. m. med ett beräknat belopp av 550 000 kronor, motsvarande det nu anvisade anslagsbeloppet 275 000 kronor med tillägg av den kostnadsökning, likaledes 275 000 kronor, som preliminärt beräknades uppkomma, därest rätt till traktamentsersättning tillerkändes nämndemännen. Jag får nu ånyo anmäla denna anslagsfråga.

I häradsnämnd skola enligt gällande bestämmelser sitta minst 7 och högst 12 nämndemän. Om i tingslag erfordras flera än tolv nämndemän, bestämmer Konungen deras antal. Äro nämndemännen i tingslaget flera än tolv eller finnes, i tingslag med tolv nämndemän, allas närvaro i rätten ej erforderlig, fördelar häradshövdingen efter samråd med nämnden tjänstgöringen dem emellan. Fördelningen bör ske så, att erforderlig ortskännedom blir företrädd inom nämnden samt att ändring i nämndens sammansättning under ett och samma måls handläggning och avgörande i regel ej kommer att äga rum.

I varje tingslag hållas årligen två lagtima ting, ett vårting och ett höstting. Under de lagtima tingen håller häradsrätten enligt Kungl. Maj:ts närmare bestämmande allmänna sammanträden till ett antal av 24, 12, 6 eller 3 under vårtinget resp. 16, 8, 4 eller 2 under hösttinget. Sammanträden hållas med lika mellanrum sålunda att de infalla å samma veckodag i varje, varannan, var fjärde eller var åttonde vecka, allt efter det antal som skall hållas i tingslaget. För varje ting hålles därjämte i allmänhet särskilt så kallat slutsammanträde. Erfordras vid allmänt sammanträde mera än en rättegångsdag, fortgår sammanträdet det antal helgfria dagar i följd som visar sig nödigt. Sedan 1919 års ingång håller häradsrätt därjämte i ett stort antal tingslag under eller mellan de lagtima tingen sammanträden med tremansnämnd, så kallade tremansting, för handläggning av mindre viktiga mål och ärenden. Slutligen sammanträder häradsrätt till urtima ting eller å extra rättegångsdag under lagtima ting, bland annat för rannsaking med häktad.

Nya rättegångsbalken innehåller i nu angivna hänseenden åtskilliga betydelsefulla ändringar. Högsta antalet samtidigt i häradsrätt tjänstgörande nämndemän skall sålunda minskas till 9. I tingslag skola regelmässigt finnas 18 nämndemän. Allmänna sammanträden för huvudförhandling med nämnd skola i regel hållas varje vecka.

Enligt kungörelsen den 21 maj 1931 (nr 161) angående reseersättning till nämndemän äger nämndeman vid resa för tjänstgöring vid allmänt tings-sammanträde eller särskilt sammanträde för tings avslutande åtnjuta rese-kostnadsersättning av statsmedel enligt allmänna resereglementet. Samma rätt till ersättning tillkommer nämndeman vid resa för tjänstgöring vid rannsaking med häktad person å urtima ting eller extra rättegångsdag under lagtima ting; i visst fall äger nämndeman vid sådan tjänstgöring även rätt

till dagtraktamente, nämligen då den gärning, varom rannsakas, blivit begången inom annat tingslag än det, till vilket nämndemannen hör. Såväl resekostnads- som traktamentsersättning utgå jämväl vid tjänstgöring å urtima ting för upptagande av sjöförklaring eller sjöförhör (kung. ⁴/₆ 1937, nr 310; ändr. 369/1943). För inställelse vid sammanträde, som avses i lagen den 7 maj 1918 (nr 294) om särskilda tingssammanträden för handläggning av vissa mål och ärenden, d. v. s. tremansting, äger nämndeman enligt lagen åtnjuta resekostnadsersättning men ej dagtraktamente. Vid urtima ting för upptagande av sjöförklaring eller sjöförhör samt vid tremansting utgår ersättning till högst fyra nämndemän för varje ting. I övrigt gäller icke någon begränsning beträffande det antal nämndemän som må komma i åtnjutande av ersättning.

Såsom en kvarleva från äldre tid och numera utan nämnvärd betydelse utgå av allmänna medel till nämndemän jämväl så kallade tingsgästningspenningar. Denna ersättning utgår årligen med vissa belopp för i regel varje härad eller tingslag och uppgår för närvarande till sammanlagt 18 211 kronor 67 öre, motsvarande ett medeltal för domsaga av omkring 160 kronor (se statsliggaren sid. 26 ff.). De till varje härad eller tingslag utgående beloppen torde i allmänhet fördelas lika efter huvudtalet bland de under året tjänstgörande nämndemännen.

I det övervägande antalet tingslag erhålla vidare nämndemännen genom de tingshusbyggnadsskyldiges försorg kostnadsfritt nattkvarter å tingsstället. Att skyldighet i förevarande hänseende föreligger för de tingshusbyggnadsskyldige har fastslagits av Kungl. Maj:t i utslag den 29 april 1862. Även förekommer att de tingshusbyggnadsskyldige i stället för att tillhandahålla nattlogi lämna kontant ersättning till nämndemännen.

På flera håll uppbära nämndemännen jämväl arvode eller expensbidrag av kommunala medel. Det bör emellertid anmärkas, att vid prövning av frågan om rätt för kommun att bevilja nämndemän ersättning Kungl. Maj:t i utslag den 30 april 1912 funnit sådan rätt icke föreligga (Reg.R:ns årsb. 1912 sid. 112. Jfr Reg.R:ns årsb. 1920 sid. 109).

Jämlikt kungörelsen den 30 december 1863 (nr 82) angående nämndemäns rätt till ersättning för extra förrättningar äger nämndeman för biträde vid vissa syner, besiktningar och andra förrättningar erhålla såväl resekostnadsersättning som dagtraktamente enligt allmänna resereglementet.

Före år 1932 ägde nämndemännen åtnjuta ersättning av allmänna medel allenast för inställelse vid särskilda rannsakingssammanträden och vid tremansting. Frågan om nämndemäns rätt till ersättning jämväl för inställelse vid allmänna tingssammanträden har emellertid sedan lång tid tillbaka stått på dagordningen. En utförlig redogörelse för frågans tidigare behandling har lämnats i propositionen nr 49 till 1931 års riksdag, vilken proposition låg till grund för den samma år utfärdade kungörelsen angående reseersättning till nämndemän. Redan då hade från en del håll gjorts gällande, att ersättningen för nämndemansuppdragets fullgörande borde innefatta såväl resekostnads-

som traktamentsersättning. Flertalet hörda myndigheter hade emellertid ansett försiktigheten bjuda att tills vidare stanna vid allenast resekostnadsersättning. Föredragande departementschefen ansåg, att för det dåvarande endast resekostnadsersättning borde ifrågakomma.

Frågan om beredande åt nämndemännen jämväl av traktamentsersättning upptogs på nytt vid 1937 års riksdag, som efter motioner i ämnet (I: 47, II: 126 och II: 308) i skrivelse (nr 2 punkten 16:o) till Kungl. Maj:t anhöll om utredning och förslag rörande traktamentsersättning till nämndemän för tjänstgöring vid tingsammansåttnaden. Med anledning av motionerna hade statsutskottet i utlåtande nr 2 (sid. 12) uttalat, att utskottet funnit skäl tala för att traktamentsersättning bereddes nämndemännen i samliga de fall där reseersättning utginge. I statsverkspropositionen till 1938 års riksdag anmälde chefen för justitiedepartementet, att den begärda utredningen igångsatts samt att enligt en med ledning av införskaffade uppgifter verkställd preliminär beräkning kostnaderna för traktamentsersättning skulle komma att uppgå till i runt tal åtminstone 350 000 kronor. Sedermera anförde departementschefen i statsverkspropositionen till 1939 års lagtima riksdag, att viss utredning i frågan verkställdes men att han icke vore beredd att då framlägga något förslag. I statsverkspropositionen till 1940 års lagtima riksdag yttrade departementschefen, att någon utsträckt rätt till ersättning åt nämndemännen för kostnader i anledning av tingsresor icke för det dåvarande syntes böra ifrågakomma. Av statsfinansiella skäl har frågan icke upptagits till förnyad behandling i statsverkspropositionerna till 1941, 1942 och 1943 års riksdagar.

Några bestämmelser om rätt för nämndeman till ersättning för med nämndemansuppdragets fullgörande förenade kostnader upptogos icke i det av processlagberedningen utarbetade förslaget till rättegångsbalk eller i den på grundval därav framlagda propositionen nr 5 till 1942 års riksdag. Processlagberedningen framhöll i motiven till rättegångsbalken (SOU 1938: 44 sid. 81) att i anledning av förslaget en viss omarbetning borde ske av nu gällande bestämmelser i detta avseende; som allmän regel borde stadgas att rätt till ersättning av statsmedel skulle tillkomma nämndeman för tjänstgöring i häradsrätt, om ej för särskilt fall sådan ersättning skulle gäldas av enskild part.

I motionen II: 244 vid 1942 års riksdag yrkades, att riksdagen i samband med behandlingen av propositionen nr 5 måtte besluta, att dagtraktamenten skulle utgå för nämndemansuppdrag. Motionären framhöll bland annat, att genom att dylik ersättning icke utgår måste vid val av nämndemän tillses att endast sådana personer väljas, som äga ekonomiska förutsättningar för att mottaga uppdraget. Därigenom hade möjligheten att fritt välja nämndemän bland de mest betrodda medborgarna väsentligt inskränkts. För att råda bot på detta uppenbara missförhållande hade åtskilliga kommuner — ehuru laglig rätt därtill saknades — likväl anslagit medel för ersättning till sina nämndemän.

Motionen behandlades av första särskilda utskottet, som i sitt utlåtande

(nr 2 sid. 99) erinrade om 1937 års riksdagsskrivelse i ämnet och vidare anförde:

I likhet med vad riksdagen i ovanberörda skrivelse framhållit och med vad som anförts i nu ifrågavarande motion anser utskottet starka skäl tala för att traktamentsersättning beredes nämndemännen. Utskottet anser det viktigt för nämndens ställning i rättsskipningen, att nämndemansuppdraget icke övergår till en arvodesbefattning utan alltjämt bibehåller karaktären av ett heders- och förtroendeuppdrag, men det kan icke anses tillfredsställande att enskilda personer nödgas för fullgörande av detta förtroendeuppdrag vidkännas kostnader och att valet i realiteten begränsas till dem som äga ekonomiska förutsättningar för att mottaga uppdraget. Emellertid kan utskottet i frågans nuvarande läge icke tillstyrka, att riksdagen, på sätt yrkas i motionen, nu beslutar att dagtraktamente skall utgå för nämndemansuppdrag. Denna fråga synes icke böra regleras i rättegångsbalken utan liksom nu i särskild författning. Utskottet vill dock uttala önskvärdheten av att den utredning, som enligt vad ovan antytts påbörjats inom justitiedepartementet, fullföljes och att förslag i ämnet snarast möjligt framlägges för riksdagen. Ifrågavarande spörsmål sammanhänger icke omedelbart med rättegångsreformen utan torde böra lösas oberoende av denna.

Utskottet hemställde på grund av vad sålunda anförts, att motionen icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda. Denna hemställan bifölls av riksdagen.

I motion nr II: 268 till 1943 års riksdag upptogs frågan åter. Efter erinran om nyss återgivna uttalanden av första särskilda utskottet vid 1942 års riksdag framhålles att olägenheterna av att nämndemännen sakna rätt till traktamentsersättning stegrats starkt under nu rådande dyrtid. Vidare anføres:

Nämndemän kunna få deltaga i tingssammanträden ett par dagar i sträck och få av egna medel betala uppehållskostnader och därjämte gå miste om sina dagsinkomster i hemorten. Det har också inträffat under fjolåret, att nämndemän därför av ekonomiska skäl av sagt sig nämndemannaskapet. De av utskottet påtalade olägenheterna skärpas därför snabbt under denna tid. Med det utredningsarbete, som redan föreligger, borde det vara möjligt att få denna fråga avgjord vid årets riksdag.

I utskottsutlåtandet över motionen (sammansatt stats- och första lagutskotts utl. nr 3 sid. 4 f.) uttalades, att förevarande fråga icke längre kunde undanskjutas. De skäl som i skilda sammanhang anförts till stöd för att nämndemännen bereddes jämväl traktamentsersättning ägde enligt utskottets mening sådan styrka, att statsfinansiella synpunkter icke finge lägga hinder i vägen för en snar lösning. Även med hänsyn till den genomgripande lönerreglering beträffande bl. a. häradshövdingarna och personalen vid häradsrätterna, som i tidigare utlåtande till 1943 års riksdag av utskottet tillstyrkts, syntes nämndemännen nu böra beredas skäligen gottgörelse för sin ofta betungande verksamhet i rättsskipningens tjänst. I enlighet med framställning av utskottet hemställde riksdagen, som redan nämnts, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning och för 1944 års riksdag framlägga förslag om traktamentsersättning till nämndemän för tjänstgöring vid tingssammanträden.

Utredning har införskaffats dels rörande nämndemännens antal, tjänstgöringsförhållanden, ekonomiska förmåner m. m., dels ock rörande de kostna-

der, som skulle uppkomma för statsverket därest nämndemännen tillerkändes traktamentsersättning.

Antalet nämndemän i de skilda tingslagen är mycket olika och växlar från 12 till 54. I det stora flertalet domsagor tjänstgör regelmässigt fulltalig eller i det närmaste fulltalig nämnd. Medeltalet samtidigt i rätten tjänstgörande nämndemän utgjorde sålunda under budgetåret 1942/43 10—12 i 119 av rikets 179 tingslag. I 57 tingslag utgjorde samma medeltal 8—9 och endast i 3 tingslag, samtliga inom Norrbottens län, var det 7 eller det minimiantal nämndemän som erfordras för att rätten skall vara beslutför.

Vid fördelning av tjänstgöringen nämndemännen emellan ha mycket växlande principer kommit till användning. I allmänhet är visserligen gruppindelning inom nämnden genomförd, men för varje grupps tjänstgöring kunna följande huvudfall urskiljas: tjänstgöring viss rättegångsdag av varje allmänt sammanträde, tjänstgöring varlannat sammanträde, vart tredje sammanträde, två, tre eller fyra sammanträden i följd, ett år i följd och så vidare. Då nämndens sammansättning ofta växlar under samma sammanträde, förekommer i stor utsträckning att flera än 12 nämndemän tjänstgöra vid ett sammanträde. I 14 tingslag utgjorde under budgetåret 1942/43 medeltalet vid sammanträdena tjänstgörande nämndemän 20 eller mera och i 2 av dessa funnos i genomsnitt 30 tjänstgörande nämndemän vid varje sammanträde, vilket är det högsta i sådant hänseende redovisade antalet.

Av bestämmelserna i 26 kap. 4 § byggningsbalken framgår väl ej direkt att skyldighet föreligger för tingshusbyggnadsskyldige att tillhandahålla nämndemännen nattkvarter å tingsplatsen men sådan skyldighet har, som redan nämnts, fastslagits av Kungl. Maj:t i utslag den 29 april 1862. Genom detta utslag förpliktades de tingshusbyggnadsskyldige i visst härad att åt nämnden å tingsstället hålla bostad jämte sängkläder.¹ På grund av kommunikationsväsendets utveckling är behovet av nattkvarter för nämndemännen numera betydligt mindre än förr. I den mån sådant behov fortfarande föreligger erhålla nämndemännen i regel kostnadsfritt nattlogi i tingshuset. Stundom få de på tingshusbyggnadsskyldiges bekostnad disponera rum annorstädes. I ett tiotal fall utgår i stället för kostnadsfri inkvartering kontant ersättning. Beloppet av denna ersättning växlar från 3 till 12 kronor för natt; i några fall anslås för ändamålet en viss summa för år, att fördelas mellan de nämndemän som måste övernatta.

Ehuru någon rätt för kommun att tillerkänna nämndemän annan ersättning än nyss sagts icke föreligger, utgår för närvarande sådan ersättning i 59 tingslag. I åtskilliga av dessa är det emellertid endast en del av nämndemännen som åtnjuta bidrag. Bidragen äro av mycket olika storlek, delvis beroende på tjänstgöringens omfattning. Sålunda utgår lägst 2 kronor högst 18 kronor för dag (ev. sammanträde) eller lägst 7 kronor 50 öre högst 400 kronor för år.

Till utredning rörande de kostnader, som skulle uppkomma för statsverket därest nämndemännen tillerkändes traktamentsersättning, ha länsstyrelserna

¹ Naumanns tidskr. 1864 sid 163; jfr Reg.R:ns årsbok 1912 sid. 342.

anmodats att, på grundval av från domhavandena infordrade eller hos länsstyrelserna redan tillgängliga uppgifter rörande nämndemännens rese- och tjänstgöringstider under budgetåret 1942/43, till justitiedepartementet inkomma med uppgifter för envar av domsagorna i respektive län rörande sammanlagda antalet dag- och natraktamenten, vartill nämndemännen skulle ha varit berättigade, om traktamentsersättning till dem under nämnda budgetår utgått enligt bestämmelserna i gällande resereglemente. Med ledning av dessa uppgifter kunna de årliga kostnaderna för dagtraktamenten till nämndemän uppskattas till i runt tal 379 000 kronor. Av detta belopp skulle ca 20 000 kronor utgöra kostnader för enbart resedagar. Därest även natraktamenten skulle utgå av statsmedel, skulle utgifterna ökas med i runt tal 26 000 kronor.

Bestämmelserna i gällande kungörelse den 21 maj 1931 angående reseersättning till nämndemän grunda sig på en av 1928 års riksdag begärd utredning i ämnet. Denna riksdag godkände en i första lagutskottet avgiven reservation, vari uttalats, bland annat, att spørgsmålet om ersättning till nämndemän utöver resekostnaderna utan större olägenhet syntes kunna vila i avvaktan på lösningen av frågan om en mera omfattande omläggning av domstolsorganisationen och processväsendet i övrigt. I propositionen nr 49/1931, vari Kungl. Maj:ts förslag i ämnet framlades, anslöt sig föredragande departementschefen till den av riksdagen sålunda godkända uppfattningen (sid. 17).

**Departements-
chefen.**

Ny rättegångsbalk har numera antagits och domsagoförvaltningen har jämväl varit föremål för en genomgripande omorganisation. Utvecklingen har därtill under senare år skärpt behovet av ytterligare ersättning för de med nämndemansuppdraget förenade kostnaderna. Härtill har särskilt bidragit, att antalet tingssammanträden avsevärt ökat. På grund av de relativt betydande kostnader som skulle uppkomma för statsverket, därest nämndemännen tillerkändes traktamentsersättning, har emellertid det statsfinansiella läget hittills ansetts utgöra hinder för framläggande av förslag om sådan ersättning. Såsom framhållits i den motion, som legat till grund för den senaste riksdagsskrivelsen i ämnet, ha emellertid olägenheterna stegrats under rådande krisförhållanden. Av denna anledning bör, i enlighet med den av 1943 års riksdag intagna ståndpunkten, icke längre anstå med en lösning av frågan. Då traktamentsersättning icke utgör någon ersättning för själva uppdraget utan endast innebär en gottgörelse för de med detta förenade kostnaderna, kommer nämndemansuppdraget icke genom att rätt till sådan ersättning tillerkännes nämndemännen att mista sin karaktär av att vara ett på medborgarnas förtroende grundat hedersuppdrag. Det nuvarande systemet vilket ofta förorsakar nämndemännen ekonomiska uppoffringar, medför däremot svårigheter att för uppdraget förvärva den i varje fall lämpligaste.

Traktamentsersättning torde i likhet med resekostnadsersättning böra utgå för inställelse vid alla tingssammanträden, d. v. s. allmänna sammanträden, särskilda sammanträden för tings avslutande, urlämnade ting, särskilda rättegångsdagar under lagtima ting samt tremansting. Liksom resekostnadsersättning bör traktamentsersättning utgå helt av statsmedel, försävt kostnaden

ej enligt gällande bestämmelser skall gäldas av enskild part. Därvid är emellertid av betydelse, att i tingshusbyggnadsbesväret ingår skyldighet för de tingshusbyggnadsskyldige att hålla kostnadsfritt nattkvarter för nämndemännen å tingsstället. Enligt 18 § resereglementet utgår icke traktamente för natt då förrättningsman på grund av gällande bestämmelser erhåller kostnadsfri inkvartering. Även om generell rätt till traktamentsersättning tillerkännes nämndemännen, kommer med hänsyn härtill natttraktamente till nämndeman att utgå endast i undantagsfall, nämligen då övernattning måste ske på annan ort än tingsstället (t. ex. vid rannsaking).

Såsom av den föregående redogörelsen framgår ha nämndemännen i ett stort antal tingslag tillerkänts bidrag av kommunala medel, vilka bidrag icke avse gottgörelse för nattkvarter. Någon rättslig grund för dylika beslut finnes ej. Det syntes därför lämpligt, att vederbörande kommunala myndigheter i samband med att traktamentsersättning tillerkännes nämndemännen taga under övervägande att upphäva sådana ersättningsbeslut.

I fråga om det antal nämndemän, som må åtnjuta traktamentsersättning, torde, i principiell överensstämmelse med nu gällande ersättningsbestämmelser, någon begränsning ej böra ske i vidare mån än att traktamentsersättning för inställelse vid tremansting samt vid urtima ting för upptagande av sjöförklaring eller sjöförhör ej bör utgå till flera än fyra nämndemän för varje ting.

Traktamentsersättning torde böra utgå enligt bestämmelserna i allmänna resereglementet. Anledning synes icke föreligga att göra ändring beträffande den nu för nämndeman gällande traktamentsklassen E. Enligt denna traktamentsklass utgår dagtraktamente med 10 kronor och natttraktamente med 6 kronor. Med nuvarande tjänstgöringsförhållanden vid häradsrätterna skulle, som redan nämnts, de årliga kostnaderna för dagtraktamenten till nämndemän kunna beräknas till 379 000 kronor. Natttraktamente torde av förut angivna skäl endast komma att utgå i undantagsfall. Något särskilt belopp torde därför icke behöva beräknas för detta ändamål.

I samband med att resereglementets bestämmelser göras tillämpliga å nämndemännen, torde den i lagen den 7 maj 1918, nr 294, intagna bestämmelsen om ersättning för inställelse vid tremansting böra upphävas. Denna fråga torde få anmälas särskilt.

Om förslaget att bereda nämndemännen rätt till traktamentsersättning genomföres, torde tingsgästningspenningarna kunna indragas. Då dessa uppgå till sammanlagt 18 211 kronor, synes det ökade anslagsbehovet kunna bestämmas till $(379\,000 - 18\,211 = 360\,789)$ i avjämnat tal 360 000 kronor. Anslaget skulle alltså för nästa budgetår uppföras med $(275\,000 + 360\,000) 635\,000$ kronor.

På grund av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Häradsrätterna: *Reseersättningar till nämndemän* å riksstaten under andra huvudtiteln för budgetåret 1944/45 anvisa ett *förslagsanslag* av 635 000 kronor.

Med bifall till vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Thore Wisén.